СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

ОФІЦІЯЛЬНИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXXII. | Число 73. | Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 28. марта, 1924. | VOL. XXXII. | No. 73. | Jersey City, N. J., Friday, March 28, 1924. | THREE CENTS

Міністер суду вмішаний у міліонові нафтові спекуляції.

ВАШІНҐТОН, 26. марта. — Перед сенатовим нафтовим комітетом ставала втрете розведена жена покійного Джеса Смита та заявила, що Догерті заробив був з її мужом та ще одним спільником за чотирі дні 33 міліони долярів на нафтових спекуляціях.

Свідок додала, що її муж погнівався був з Догерті та товаришами, бо вони не дали йому пайки, яка на нього припадала.

Міністер судівництва Догерті відмовився предложити сенатовому комітетови урядові рапорти свого міністерства, яких комітет жадав.

ПОДАТКОВИЙ ПРОЕКТ ОПІЗНЮЄТЬСЯ.

ВАШІНҐТОН, 26. марта. — Фінансовий комітет сенату старається погодити зі собою бонусовий проект та податкові зниження.

Щодо бонуса, то йому предложено аж три ріжні оцінки коштів бонуса, так що змішаний ними комітет рішився зробити свою власну оцінку коштів. Дебати над податковим проектом продовжаються так, що комітет не сподіється, щоби він був в силі предложити проект повній палаті сенату скорше, як за два тижні.

ВСТАНОВЛЯЮТЬ АРМІЮ НА 150,000 ЛЮДА.

ВАШІНҐТОН, 26. марта. — Палата послів приняла пропозицію департаменту війни, після котрого американська армія малаби виносити далі 125,000 мужви та 12,000 офіцирів.

СПРАВА ДІТОЧОГО ЗАКОНА ПОСТУПАЄ ВПЕРЕД.

ВАШІНҐТОН, 26. марта. — Судовий комітет палати послів постановив 14 голосами проти 6 принята згідну резолюцію обох палат конгресу про заборону діточої праці.

Сей проект постановляє, що американському народови мається віддати під голосованє сей закон яко проект зміни конституції.

ЗМЕНШУЮТЬ ВИДАТКИ НА УРЯД.

ВАШІНҐТОН, 26. марта. — Урядовий проект видатків на федеральні уряди, який тепер предложено конґресови, значно обнижує видатки на урядників. Після сього проекту уряд мавби коштувати 103 міліони долярів менче як минувшого року, коли його кошти виносили близько 400 міліонів долярів.

АМЕРИКАНСЬКА ФЛЬОТА ЛОВИТЬ ПАЧКАРІВ ГОРІВКИ.

ФІЛЯДЕЛФІЯ, 26. марта. — Проґибіційний уряд застановляється тепер над проектом, щоби перемінити 5 великих воєнних кораблів на проґибіційну патрулю, яка мае виловлювати пачкарів горівки морем.

ЗАВОДЯТЬ РЕКРУТАЦІЮ НА ОДИН РІК.

ВАШІНҐТОН, 26. марта. — Департамент судівництва ствердив, що новий військовий закон дозволяе рекрутам вступати після своєї волі або на три роки або на один рік. Однорічна рекрутація вправді богато дорожча, але за нею стоїть богато конґресменів та сенаторів.

МАЮТЬ ДОБУВАТИ СИЛУ З МОРСЬКОЇ ВОДИ.

МЕКСИКО, 26. марта. — Президент мексиканської републики підписав нині концесію одному інжинерови на право виробловання електричної сили з морських филь на Каліфорнійськім заливі.

Інжинер думає виробляти електрику з приплиbу й відпливу морських филь.

ПРОФЕСОР-МЕЙОР ПОЧИНАЄ КАМПАНІЮ ПРОТИ БУТЛЕҐЕРІВ.

НОРТГЕМПТОН, Месечузетс, 26. марта. — Едвард Дж. Вудгавз, мейор сього міста, котрий є теж професором каледжу імени Смита, почав завзяту боротьбу за виконуванє проґибіційного закона. Він наняв на кошт міста цілу масу позаміських детективів та казав їм шукати в місті за людьми, нарушуючими закон.

ЗА РИТУАЛЬНІ ТАНЦІ.

НЮ ЙОРК, 26. марта. — Віліем Менинґ, епископ епископальної церкви, оголосив, що нюйорська церква св. Марка на Бавері перестає належати до сеї церковної громади, бо вона проти заборони епископа уряднла минувшої неділі церковну відправу з танцями.

НОВА ГАЛУЗЬ АСЕКУРАЦІЇ.

КАНЗАС СИТІ, 26. марта. — Тут завязалася асекураційна компанія, котра дає новий рід обезпеченя. Вона обезпечує бутлеґерів та муншайнерів на случай арешту або судового засуду. Компанія платить кару або дає заступника, що має відсидіти в криміналі, коли се дозволене законом.

НОВИЙ ФАКТ У ПРОЦЕСІ САККА.

ДЕДГЕМ, Месечузетс, 26. марта. — Найвисщий суд сього стейту, котрий розбирає тепер відклик від засуду на смерть італійських анархістів Сакка та Ванцеті за вбийство фабричного боса, прийшов до переконаня, що хтось замінив бубен у револьвері Сакка, котрий показувано на розправі і на основі котрого Сакка засуджено на смерть. Суд так [illegible] сим відкриттям, що він [illegible] слідство, щоби дійти, як се сталося.

КОНТОВНИЙ КОРАБЕЛЬ.

ВАШІНҐТОН, 26. марта. — Після звіту, предложеного конґресови, Левіятан, один з найбільших кораблів світа, що колись був власністю німецької фірми, а відтак був сконфіскований аліянтами та приділений Злученим Державам, приніс федеральному урядови втрат 70,887 долярів втрат за послідний сезон. За той час він їздив в дорогу 8 разів, а лищень 4 рази мав який-такий дохід.

ДОМАГАЮТЬСЯ ПІДВИШКИ.

НЮ ГЕЙВЕН, 26. марта. — Зелізничі робітники на зелізниці Ню Йорк, Ню Гейвен енд Гардфорд почали через свою юнію переговори за підвишку робітничої заплати.

„НЕБІЩИК" НА СУДІ.

Перед стейтовим судом в Нюарку, Н. Джерзі, ставав оногді небіщик. І то не аби який небіщик, — але небіщик, якого й суд признав небіщиком. Справа малася так:

Небіщиком є Айзек Крейн, котрий родився 77 літ тому назад в пенсилвенійськім місті Істонії. В 1901 році він посварився зі своєю женою і покинув її. Жінка пішла тоді жити до Нюарку, а він перенісся до Белвила. Вони ніколи й не писали до себе. Кілька місяців тому жінка подала в суд прозьбу щоби її чоловіка признати неживим та віддати її повне право заряду їх спільним майном, що вартує яких 25,000 долярів. Суд оголосив в газетах поклик за Крейном, як сей не зголосився на розправу, признав його небіщиком.

Все булоб добре, якби небіщик не ходив по землі. Через те й стрінув його один знакомий на вулиці, і каже: „Гей, а я думав, що ти небіщик". Старик почав допитуватися, і довідався, що він небіщик, бо й газети написали, що він неживий і суд признав його неживим. Се обурило небіщика так, що він зараз вніс до суду позов. Казав у позві небіщик, що він не хоче далі ним заряджувати.

Суд, однак, признавши раз чоловіка небіщиком, не міг розбирати його позву. Треба було наперед воскресити небіщика через знесеннє попередного рішення. На свідка покликано одного судового канцеліста, котрий знав небіщика ще за життя, і його вдову, котра теж могла пізнати чоловіка, що був її мужом. Коли введено небіщика в суд, на салі наступила гробова тишина. Вдова підійшла до небіщика та кинулася йому на шию. Судовий канцеліст, що знав небіщика, признав: „Се дійсно небіщик. Видно, він живе!".

Суд признав його живим, і старенькі стали наново жити разом.

МУСОЛІНІ І ВЕНЕЦІЯ.

Мусоліні рішуче заявився, щоби Венецію лучити насипом із суходолом. Ба що більше. „Джорнале д' Італія" пише, що Мусоліні сказав, що найліпше було би колиб було можливо теперішній зелізничний міст між суходолом і Венецією висадити у воздух, колиб це було можливе без більшої економічної шкоди. Цей міст дуже поганить вид на історичне місто Венецію.

БОРОТЬБА З НЕГРАМОТНІСТЮ НА УКРАЇНІ.

Київський „Більшовик" з 16. лютого падає: Вчера вечером скінчилася 2-га Всеукраїнська конференція ліквідації неграмотності. Голова Всеукраїнської Грамчека Подгорненська підкреслила, Україна методольоґічно закінчила період шукання. Навчання провадиться по одному букварю, що дає учневі і основи політичної грамоти. В найблищому часі Всеукрграмчека видае популярну бібліотеку для селянства і загально-приступний справочник для математики. Т. Буценко, що був присутний на конференції, підводячи підсумки зїзду підкреслює, що завданя, яке стоїть перед Грамчека не під силу одному учительству. Ліквідацію неписьменности розвяже тільки загальна дружня праця громадянства. Президія Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету стежить за працею Всеукрграмчека. Організаційну працю ще не можна вважати закінченою. Треба поширити кадри робітників для ліквідації неграмотности поставити працю у всю широчінь. Неписьменність це жертва царату, наслідки проклятого минулого. Ми знищили царат, ми повинні знищити неписьменність. Зїзд ухвалив скликати в другій половині травня перший масовий зїзд ліквідації неграмотности, де повинні бути широко представлені завдання учителів ліквідаторів.

САМОВБИВСТВО КАТА.

Берлінські ґазети пишуть, що звісний у цілій Німеччині кат Павло Спато поповнив самовбивство. За час останніх 16 літ він виконав 45 екзекуцій у ріжних сторонах Німеччини. Власти в місті Кольонії мусіли неподавно видати йому свідоцтво, в якому сказано, що все „працював без закиду".

СКЛАД КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

На засіданні комуністичної фракції XI. зїзду совітів Зіновєв виступив з промовою, в якій між иншим заявив: В комуністичній партії мається 25 тисяч членів, які давнійше належали до инших партій з чого 49 процент „с-деків" і бундистів, 30 процент лівих і правих „есерів" і 9000 членів, котрі давнійше грали визначну роль серед меншевиків і есерів.

З цього числа майже 3000 осіб тепер стоїть на визначних становищах Сов. Росії.

До комуністичної партії належать члени ріжних національностей, які відріжняються від себе культурою, традиціями і все те стае на перешкоді партійній одноцільности. До ком. партії належить 59.000 робітників, 65.000 селян, 40.000 військових і політичних діячів та 40.000 студентів та учеників. Дальше число припадає на дрібних ремісників, купців, міщан і інтелігенції. Окрім того Зіновєв начислює 10.000 робітників і 20.000 селян кандидатів до ком. партії.

НАЙБІЛЬШЕ ПІДВОДНЕ ЧОВНО.

В Англії вибудовано найбільше і найскорше підводне човно. Це тип „Х—Г". Скорість його 32 вузлів на годину. Отже човно могтиме товаришити кружлякам, що пливуть із найбільшою скорістю. Залога „Х—І" числить 100 люда.

ДОЧКА ЧЕХОВА — НІМЕЦЬКОЮ АКТОРКОЮ.

Ольга Чехова, дочка славнозвісного російського письменника Антона Чехова виступає в Берліні в „Театрі Ренесанс". Вперве виступала в пєсі Міхаліса „Революційне весілля". Чехова належала до московських мистців.

Французький премієр Пуанкаре уступив, але вже знову вертається.

ПАРИЖ, 26. марта. — Нині французька палата послів заявила премієрови Пуанкаре заяву недовіря. Се було при меньше важній справі в неприсутности премієра. Але він всеодно заявив, що уступає, та що його заява невідклична.

Він предложив президентови Мільранови резиґнацію свою і цього цілого кабінету, одначе Мільран її не приняв, заявляючи, що він мусить довести до кінця політику, яку веде два роки. Тесаме заявив голова сенату Думерґ і голова палати послів Пере.

З уваги на се Пуанкаре в останній хвилі повідомив Мільрана, що він ще роздумається й імовірно знову обійме премієрство.

В поінформованих кругах запевняють, що Пуанкаре таки вернеться на своє дотеперішнє становище, бо він занадто заанґажований у своїй рурській політиці, в якій ледви чи хто хотів би його заступити.

СТРАЙК В ЛОНДОНІ ТРИВАЄ ДАЛІ.

ЛОНДОН, 26. марта. — Страйк трамваєвих та омнібусових робітників в Лондоні триває дальше. Кромі того заповідають розширение страйку і на підземні зелізниці, якщо не вдасться скоро полагодити страйку. В такому разі Лондон остався би зовсім без перевозових засобів кромі кількох підміських зелізниць.

ПРОБА СИЛИ БРИТАНСЬКИХ ЮНІЙ.

ЛОНДОН, 26. марта. — Вороги Партії Праці дорікають, що лондонський перевозовий страйк триває далі тому, що юнії тепер пробують свою силу, в надії, що за правительства Партії Праці більше можуть здобути ніж за інших правительств.

ВПЛИВ ПЕРЕВОЗОВОГО СТРАЙКУ В ЛОНДОНІ НА ПУБЛИКУ.

ЛОНДОН, 25. марта. — Ізза страйку робітників при трамваях і басах (омнібусах) увесь Лондон тепер ходить пішки.

З уваги на се тутешні лікарі нервових недуг обговорюють вплив сього ходу на здоровє публики. Вони кажуть, що сі проходи помагають здоровлю молодих, а шкодять здоровлю старщих, котрі не привикли ходити, а мають перейти дальшу дорогу.

Найлекше ходити спортовцям.

НІМЕЧЧИНА НЕ ПУСКАЄ АЛІЯНТСЬКОЇ КОНТРОЛІ.

ПАРИЖ, 26. марта. — З німецьких урядових кругів повідомлено аліянтів, що німецьке правительство не позволить аліянтам висилати в Німеччину комісії для контролі її військових сил.

АНАРХІСТ УБИВ ФАШИСТА.

ПАРИЖ, 26. марта. — Анархіст Ернесто Бономіні убив тут вистрілом з револьвера приятеля італійського премієра Мусоліні, Ніколиса Буонсервіція, котрий був парижским кореспондентом газети Муссолінія „Пополо д'Італія".

Убийник сказав, що він убив його, щоб убити фашизм.

ФРАНЦУЗИ МЕНЬШЕ ПЮТЬ.

ПАРИЖ, 26. марта. — Французьке міністерство праці обчислило, що за 10 останніх літ пиятика у Франції змаліла до половини.

Головною причиною сього подорожение алькогольних напитків.

ЗІЗД НІМЕЦЬКИХ ПРОМИСЛОВЦІВ В БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, 26. марта. — Тут зачався зїзд Ліґи Німецьких Промисловців. Зїзд хоче домагатись від німецького федерального правительства відшкодовання за страти, які німецькі промисловці поносять через оплати французькій окупаційній владі в Рурщині.

РОСІЯ БУДЕ МАТИ ДВІ СТОЛИЦІ.

МОСКВА, 26. марта. — „Совнарком" (совет народніх комісарів) постановив перенести столицю Московщини із Сибірю до Петербурга (Ленінґраду), а в Москві оставити осідок федерації совєтських републик.

„Совнарком" хоче сим робом показати, що є ріжниця між Росією і російською федерацією, а також зменьшити переляюдненне Москви й оживити завмираючий Петербург.

ПОВСТАННЄ НА БІЛОРУСИ.

МИНСК, столиця Білоруси, 26. марта. — Жидівська телеґрафічна аґенція повідомляє, що в окрузі Борисів вибухло проти-большевицьке повстанне.

Повстанці нападають і граблять подорожних.

Вони взяли заложників і грозять, що їх убють, якщо совєтська влада не випустить 22 повстанців, яких увязнила.

УБИТТЄ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО КОМІСАРЯ.

ЛОНДОН, 26. марта. — З Росії повідомляють, що в Ставрополі, на Кавказі, убито большевицького провідника Давидова, члена всеросійського центрального екзекутивного комітету. Його убив сокирою син селянина, котрого батька замордувала „Чека" („чрезвичайка", надзвичайна комісія до поборювання „контр-революції").

ПОЖАР В ТОКІО.

ТОКІО, столиця Японії, 26. марта. — Нині згоріло [illegible] передмістя Зошіґая. Пожежа знищила 600 домів. Три тисячі населення осталось без даху.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

„МЕНІ НЕ ТРЕБА ОБЕЗПЕЧЕННЯ".

До канцелярії Українського Народного Союза приходить дуже цікавий лист від одного члена організації про пригоду, яку сей член мав з одним своїм знакомим, коли пробував його намовити приступити до Українського Народного Союза.

На слова свідомого члена, щоби він обезпечився, знакомий відпалив з місця:

„Я обезпечення не потребую! Праця — мое обезпечення! І ніхто не може мені дати другого!"

Свідомий член не накидався на свого знакомого за такі острі слова. Відай він знав, що хто дуже остро відпалює, той в глибині своєї душі не дуже то вірить власним словам. Він певно догадувався, що той, хто так кричить, обороняє себе не перед другим, але перед самим собою. Він не нападав на свого знакомого, бо знав, що спокійне слово більше помагає, як крик та напасть.

Місто напасти та крику, він спокійним способом признав рацію свому знакомому, кажучи:

„Ви маете повну рацію! Ми мущини не потребуемо обезпечення. Нам треба праці, а не асекурації! Але наші жінки і діти? Чи вони в такім самім положенню, що ми? Як котрий з нас помре, то чи й вони мають вмирати з нами? Як бачите, ми не потребуемо обезпечення, але наші жінки та діти його потребують на случай нашої смерти".

Пише далі наш член:

„Мій товариш на таке чемне слово замовчав на хвилину, а відтак став дивитися мені в очи, довго й вперто, нічого не кажучи. Нарешті я побачив, що він успокоївся та що його розум розбирае справу спокійно. Я затер руку та забрався до довшого переконування. Але мій знакомий моїх дальших слів навіть не хотів слухати. Він говорив: „Не треба, не треба! Школа ваших слів! Ви мене переконали своїм першим словом! Коли мітинґ вашого відділу?"

Отсей факт нашого члена показуе: Що орґанізованне членів е доказом умової здібности. Що орґанізатор нових членів стрінеться деколи з пригодами, які захоплюють розум так само глибоко й цікаво, як розвязка важного наукового питання або оборона невинного чоловіка перед судом. Та що всяка щира праця з доброю волею, спокоем і тактом мусить принести свої наслідки.

Богато з наших членів не береться до орґанізовання нових членів, бо, мовляв, се прикро з людьми сперечатися. Чому якраз сперечатися? Чи доброго слова не стало, що треба сперечатися? Не один думае, що в добуванню нових членів нема нічого цікавого. Не знають вони, що в орґанізованню так богато цікавого, що колиб вони лишень спробували, вони певно полюбилиб. Нема відай в світі більшої приемности, як навернути байдужну людину на дорогу правди й його власного добра. Кождий член Українського Народного Союза мае до сього нагоду. Треба до сього лишень взятись!

БАРОНИ КРЕМЛЯ.

Один Анґлієць, що недавно вернув із Росії, містить у „Дейли Мейл" цікавий опис життя нових російських володарів. Подробиці з їх життя всетаки годі сконтролювати. Знаком часу е, що большевицька Росія створила собі свою власну аристократію. Складаеться ця аристократія з колишніх пролетарських проводирів. Вона не ріжниться нічим від прогнаної царської аристократії. Красін їздить величавим автом; металеві части самохода нікльовані. Бундючний шофер у анґлійській ліврії проводить авто. Строгий поділ по ранґам ділить нову шляхту на три ступені. На найнизшій ступені стоїть комісар; він може їздити лише правительственним автом, в опері може зайняти одно з місць в льожі, зарезервованих для правительства. Вищий одною ранґою комісар мае вже свое власне авто, але мусить іще сидіти в правительственній льожі. Найвищі урядники їздять власними самоходами — е то найгарніщі авта з державного ґаражу — і мають привілей на льожу директора. Давніще ця льожа була до розпорядимости великого князя. Поділови цьому відповідае люксус мешкань високих большевицьких фдикціонарів. Отже передусім Троцький. Заки він зогляду на стан здоровля виїхав на Кавказ, мешкав у величавій палаті біля Садового бульвару. Палата окружена високим муром. Літвінов мае чудове мешкання, в якому уладжуе марнотратні банкети для большевицьких „вищих сфер". Зіновев, диктатор Петербурга, мешкае в „Асторії", найбільшому й найліпшому готелі цього міста. Вайнштайн, шеф анґльо-американського департаменту при закордонному уряді, вишукав собі прегарне мешкання Настаськи, чарівної приятельки одного великого князя. Більшість большевицьких володарів, „заприсяжених комуністів", жие в Кремлі, якого сторожа береже так запопадливо, наче святе місто Лясу. Цікаві документи подае згаданий Анґлієць відносно закупна заграничних ласощів для мешканців Кремля. В таких замовленнях згадуеться: циґара, шампани, консерви-гомари, Пате д'фоа ґрас, найріжніщі консервовані овочі, печива, соси і т. д. Капітани деяких балтійських кораблів оповідають цікаве про заграничні посилки для Кремля. Та, самособою, е й вимки, однак у всьому е вимки, але вони тільки підтверджують правило.

А загалом, барони комісарські такісамі як царські.

ВСЕУКРАЇНСЬКІ „ЧУДЕСА".

(Від власного кореспондента).

По всій Україні чутки і розмови: чудеса! Що було фантастичною казкою, те стало реальною дійсністю і так — позолочуються на київських церквах почорнілі бані, відновлюються в селянських хатах старі образи „кровоточать" простріленi в часи революційної борні придорожні хрести в полях, бють „животворні" джерела на зелених луках, розгортаються „Сафатові долини" на подільських ланах, а битими шляхами ходять із величерними юрбами прочан новітні „пророки" і, перетворюючи самогон у „справжне вино", голосять: „Горе селу, що посміе не дати свого хреста!..."

І нема такого села, щоби було байдужним до цього „голосіння", дарма, що радянська влада вживае всіх можливих засобів, аби скерувати цей рух на дорогу знання. Українізація всього державного апарату, згода робітництва із селом, боротьба з анальфабетизмом — річі, які здаються просто неймовірними і в протилежність їм стають „чудеса"...

Темна, віками гноблена національно, українська народня маса, в якій збереглася сила силенна чудових леґенд минулого, охоче вірить усяким „пророкам" і сліпо йде за їх проводом. Наслідком того всього в селянських масах зміцнюються старі забобони, будиться віра в „царя-батюшку" й повстае сліпа зненависть до Жидів, що вже починае вибухати погромами. Низка кривавих жидівських погромів на Правобережжу свідчить про це як найкраще. — Отже, казка минулого й леґенда сучасного стала вдячним матеріялом для чорносотенного елементу, а в першу чергу — для „старорежимного", синодального, попівства, яке будучи позбавлене легкого хліба, починае братися за ріжного рода „легкі винаходи"... Це досить ясно виявилося підчас радянського суду над леґендою про калинівського хреста у Винниці, творцями якої були мандрівні черці, сільські попи та бувші „волостні старшини".— Останні ще й ранійш визначалися своею реакційностю, а тепер фіґурують майже в кождій „чудесній" справі, що видно знову з повстання „Сафатової долини" на Поділлю, яку „створив на спілку" із сільським пастухом бувший старшина Джуринської волости. Не треба навіть говорити про те, що цей „чудесний" рух не мае в собі нічого спільного із рухом нашого національного відродження і що про його неприродність свідчить чисто сектанський характер, який е більш властивим для росіян, ніж для українців, але, одначе, наша преса за кордоном охоче ловить усякі небилиці, стараючись виставити їх на карб „національної свідомости" й „незадовольнення" істнуючим порядком. Так наприкл., безкомпромісова „Заграва", роблячи передруки про ці „чудеса" із харківських „Вістей", називае їх „новими фформами антиросійського руху на Україні", а поступове „Діло" робить аналоґічні передруки із берлінського „едіно-неделімаго" „Руля", яко „**незвичайно важну** характеристику настроїв"...

Тим часом ні „Заграва", ні „Діло" не помічають того, що ці „настрої" починають уже перекидатися навіть на Українські землі під Польщею, далеко яскравіще, ніж на самій Україні. Як кажуть, то в деяких селах Рівенського повіту також стали обновлятися старі образи; при чому сільські попи правлять перед ними молебні за здоровля „государя всея Россії Николая Николаевича". — Цікавим е той факт, що всі ті „чудеса" стали голосними лише з часу появи у Польщі та Румунії агентів російського монархизму...

Неправильно також підходять до цих явищ радянські судді, які все схильні пояснювати одною голою „контрреволюційністю", бо як би так було справді, то це був би кінець самій радянській владі. Значить, е щось инше і на нього треба звернути пильну увагу. Це „щось инше" — причини духового характеру. Треба не забувати, що наш нарід, який мае таку богато змістову свою творчість у минулому, мусів якось виявити її в сучасному, тим більше, коли причини до цього знаходяться в його безпосередньому життю. Нема нічого дивного, що серед могил та руїн, серед згарищ війни та трупів голодних зявилися „незрозумілі річі", бо зрозуміло, що народня маса, то не строго скомплікований партійний колектив, який е свідомий свого чину... Українська маса щойно прокидаеться із вікового сну неволі і тепер шукае того, що було в віках минулих, але шукае його на манівцях, як то велять обставини... Майже вся сучасна російська література голосить — коли не про „білого", так про „червоного" Месію, однак ніхто її не судить...

Судяться лише українські леґенди і судяться вони тому, що стають **реальними** „чудесами" і що їх **реально** використовують усякі мандрівні черці, чорносотенні попи та бувші „волостні старшини"... Судяться лише вони, бо ніхто із **реальних** політиків не хоче **реально** глянути на безперечний факт невиразного передчуття духового ества народньої маси про що великий Шекспір сказав, що — **„такі люди дивляться на посів часу і в той спосіб бачать, що мае рости, а що ні".**

Випадки такого **відчування**, або **видження** відомі нам уже в початках історії людства. Згадаймо лише руку невідомого і вогнений напис на стіні:— „Мене текел фарес". Далі дар передвижування в масі. — Давно колись у Італії захорував на джуму один пастух і заснув летарґічним сном. Пробудившись, оповів, що був „на другім світі" і чув там імена всіх тих, що мають загинути від джуми. Там же він дістав дар говорити чужими мовами і дійсно став говорити по грецьки, хоч до того знав одну лише італійську мову. На другий день він помер, а все, що сказав, здійснилося протягом самого короткого часу.

Славний фільозоф **Бакон**, уже перед 709 літами докладно описував сучасну залізницю, літаки й автомобилі. „Можна робити вози, які їхатимуть без коний; божна робити машини, які літатимуть як птахи і нестимуть на собі чоловіка".

Французький король **Генрих IV.** відчув свою смерть ще за день до того і напередодні замаху сказав: „Я не повинен виїзджати, бо мене жде смерть". Але помимо передчуття, виїхав і згинув по дорозі від руки вбивця.

Ґренадієр **М. Кілле** у битві під Ст. Пер відчув свою смерть перед самою битвою. Написав формальний тестамент і згинув від першої кулі.

Одна пані іменем **Сольц**, підчас забави в товаристві нагло впала з крісла і скрикнула: „О, Боже! Мій муж помер!"... І дійсно, скоро після того, прийшов лист, в якім її повідомлено, що її мужа замордовано.

Англійський пастор **Дуд** почув одного вечора нічим не виясненe бажання відвідати свого приятеля який мешкав о півгодини дороги. Коли він прийшов, то вже всі спали, лише не спав його приятель. „Приходжу в такий пізний час і сам не знаю чого"... — **сказав пастор Дуд, а приятель його відповів на те: „Видно, що Бог** знае, коли посилае тебе в такий час, як я через гризоту совісти хотів відібрати собі життя".

Відомий усьому світові письменник **Андерсен** мав приятеля проф. Оляфа Люндена. Люнден занедужав на сухоти і мусів виїхати до Італії, але перед самим виїздом віддав свого пса Атора в опіку Андерсенові. Одного дня служниця Андерсена сказала: „Амор скорше дістае вістки про стан здоровля проф. Люндена, ніж ви". Андерсен засміявся, але служниця говорила: „Коли мае прийти лист із доброю новиною, то Амор робиться веселий. Коли ж Амор починав сумувати, то все було якесь погіршення у хворобі". Тоді Андерсен став пильно стежити за Амором і побачив сам, що дійсно настрій пса відповідав листам проф. Люндена. Одного вечора Андерсен лежав у ліжку при чому його одна рука впала з ліжка на підлогу. Нараз Андерсен почув, що пес лиже його руку й жалібно скимлить. Андерсен мимоволі затривожився. Глянув на годинник і побачив, що була якраз 11 і 27 хвилин. На другий день прийшла телеґрама, що Люнден помер тієї ж самої ночі, рівно в 11 і 27 хвилин.

Один міщанин Дербі, що називався **Бестон**, маючи величезний талан до числення, вичислив собі цілком точно, що помре такого-то й такого дня. І хоч був цілком здоровий, попрощався зі всіми знакомими і в означени час сів у крісло і нагло помер, на превелике здивовання всіх присутніх.

Королеві Фердинандові предсказано ворожкою, що помре в місцевости Мадріґаліс, а тому він усе обминав ту місцевість. Але одного разу переїздив він через убоге сільце Мадріґаліс, де нараз важко занедужав і помер у маленькій сільській хатині.

Подібне щось знаходимо в польській епосі, на тлі якого Крашевський написав свого „Твардовського".

Траплялося, що такі предсказання не сповнялися. **Журе** пророкував упадок папства в початку 18 століття, а **Монтескіе** на 500 літ пізнійше.

Це все з минулого, але от дещо із сучасного:

Цікавим явищем подібного характеру треба вважати подію, про яку щойно писали польські ґазети. Отже інтеліґентні мешканці в околиці Каліша, в Польщі, дуже порушені одною дивною подією, що сталася там недавно з одною жінкою, люнатичкою. Ця пані е жінкою богатого промисловця в місцевости О. Одній окраденій дідичці відкрила вона злодія, якого ніколи не бачила в свому життю. Та крадіж і злодій приснилися їй кілька днів перед крадіжкою. Чимало инших випадків передвидження походить у неї також від своеї недуги-люнатизму.

Але більше всього здивував усіх той випадок, що стався цеї зими. Одного дня пані З., повернулася до дому з прогульки в поблизькому лісі. Щойно в хаті побачила, що загубила свою дорогу брошку, яка крім своеї дорогоцінности, була памяткою, яко дарунок близької людини. Стурбована таким випадком, як тільки могла, старалася її відшукати, але все дарма. Так минуло декілька днів і нараз, одної ночі пані З., прокидаеться від проймаючого холоду. Схопилася, глянула навкола й очам своїм не могла повірити. Побачила себе в мілкім потоці, в одній тільки сорочці та шляфроці, а навколо темна ніч і мовчазний ліс. Вибравшись із потока, бігом побігла до дому, а по дорозі зауважила, що держить у руці щось колюче. В дома побачила, що то була загублена брошка, підіймаючи яку, загорнула в руку з колючками соснини, які примерзли до брошки.

Зимна купіль у замерзлім потоці їй нічим не пошкодила. Тепер пані З., бажаючи зясувати причину своїх передчувань у снах, звернулася до лікаря дра Ф., у Варшаві, який звернув на неї серіозну увагу.

Про такі й подібні явища відомий французький учений математик і астроном **Каміль Флямаріон** написав під загальною назвою „Знання будучого" цілу низку спеціяльних статтей, і це знання будучого чим більш набірае виразних форм, які заки-що містять у собі психольоґію, маґнетизм, гіпнотизм та спіритизм, які творять собою комплекс нових **окультистичних**, або **„таемних"** наук і які мають дуже міцний корінь у тецеперішних, науково не розяснених **реальних** народніх віруваннях у сни, духи, „чудеса" та „страхи", що знову е основою народньої творчости. Сучасна, „раціонально" вихована матеріялістичною **культурою** інтеліґенція, стріваючись із такими реальними явищами народнього вірування, вважае їх звичайними проявами народньої темряви, або виплодом уяви чи фантазії.

А тим часом усі ці явища мають свої причини і матеріялістична наука не зробила ще ні одного кроку в напрямі збирання потрібного матеріялу для експеріметнів і достотного вивчення найбільшої таемниці природи, якою е людська душа.

Досі в напрямі пізнання цеї таемниці зроблено дуже мало. Нова культура, а головно — література радянських республік, яка почалася футуризмом і яка ще й досі не може вийти із зачарованого кола екстраваґантности та матеріялістичних доктрин, не е в силі обняти всю широчінь народнього духа, а тому й не дивно, що все зясовуеться лише **злочинною аґітацією.** Однак це нічого масі не каже і вона продовжуе вірити в „чудеса", як вірила в добу інквізиції в могутність Сатани, зміцнюючи своею вірою таемних проповідників Сатанизму і йдучи за для них на найстрашнійщі кари.

Отже, очевидно подібне щось діеться й тепер. Війна, революція, голод, землетруси — вдячне тло для всіх дивовижностей і годі судити тих, що бачать і чують у ниж жорстоку ходу Прийдешнього, як необхідно вивчити психичні причини їх повстання, з чого тепер користае чорносотенщина. З такими явищами можна боротися остільки, оскільки зясовано причини їх походження. Можна судити спритного шарлятана й злочинного, аґітатора, бо це навіть обовязок влади, але важко судити самий факт такої віри в масах, бо тоді передовсім треба було б віддати під суд усіх визначних поетів, за винятком хіба футуристів, які досі ще нічого не створили і які досі ще відограють у новій літературі першорядну ролю, виконуючи на замовлення влади „політ-аґітки", які нічого не переконують і які нікого нічого не вчать...

10. березілля, м. Львів.

К. Лавріновuч.

ПОДЯКИ

Я Олекса Букат, член бр. св. Петра і Павла, від. 81 в Куртіс Бей, складаю сердечну подяку гол. урядови У. Н. Союза за запомогу в сумі 75 долярів котру я держав. Також дякую місцевому урядови за поміч з каси братської. — **Олекса Букат.**

Я низше підписаний складаю сердечну подяку Українському Народному Союзови за виплачене посмертної запомоги по умершій моїй жені Олені Костів, члениці Сестрицтва Успенія Пресв. Діви Марії в Сентралії, Па., від. 198. Нехай Бог хоронить Вас всіх, як урядників так само і всіх членів від всякого зла, щоби нікому не прийшлось зазнати такого горя, яке мусить переносити чоловік вразі утрати свого товариша або товаришки життя, а ще як не мае жадної допомоги матеріяльної. Я уже переконаний в тім і кождому чоловікови чи женщині радив би, щоб не зволікали, а вступили відразу до У. Н. Союза поки ще не запізно, бо смерть не перебирае і не каже, в якій формі вона прийде. — **Теодор Кошоф.**

Я низше підписаний складаю сердечну подяку урядови У. Н. Союза за виплаченне мені скорої приналежности по моїй дочці Катерині, котра належала до Молодечого Департаменту У. Н. Союза короткий час. Мені виплачено усму $112.00. Шановні Українці із Сентралії, Па., й околиці. Вписуйте своїх дітий до У. Н. Союза, а передівсім вступайте самі зі своїми жінками. Вступайте як один до тої нашої дорогої орґанізації, котра числить понад міліон долярів так, щоб ми при кінци того року подвоїли як старих членів так і молодих дітий, а в грошах щоб ми мали при кінци того року 2 міліони долярів. Ще раз складаю сердечну подяку головному урядови У. Н. Союза і таксамо секретареви відділу 90, Іванови Чепі за його щиру працю для У. Н. Союза і для свого народу. — **Василь Скольський,** член від. 90 в Сентралії, Па.

ДОПИСИ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Протест проти нового еміграційного закона.

„Ліга американських горожан українського роду" у Філядельфії, Па., скликала на день 2. марта 1924 народне віче в справі внесення протесту против проекту еміграційного закона, який має бути незадовго ухвалений в конгресі Злучених Держав.

Проєкт сей, в случаю його ухвали, замкне цілковито Українцям вступ до Злучених Держав, з тої причини, що після него може бути впущених тільки два процент емігрантів з кождої нації Европи, з загального числа прибувших до Злучених Держав емігрантів прибувших тут в році 1890, се є 34 роки тому назад. Зважвиши, що в тім році до Злучених Держав прибуло дуже незначне, майже зникаюче число Українців до Злучених Держав, після нового тепер пропонованого закону, як би він зістав ухвалений, хто зна, чи би могло дістатись наших людий пів сотні до Злучених Держав.

Пізнавши добре, той кривдячий наш нарід закон, „Ліга Горожан українського роду" скликала віче в ціли внесення протесту проти сего закона.

Віче отворив председатель Ліги п. Михайло Дубас, і в короткій бесіді пояснив зібраним про ціль віча, та важнійші точки сего закона і удилив голосу п. Теодорови Грицееви, який в півгодинній бесіді, сказав ширше та познакомив зібраних про сей закон, а опісля про горожанство Злучених Держав, про товариство „Лігу горожан", і остаточно візвав зібраних аби як найчисленнійше вписувалися до Ліги, бо тільки тоді, як будеом сильно зорганізовані в Лігу, наш голос чи протест буде могутний перед правительством сеї держави.

По бесіді п. Т. Грицея, п. А. Шостак відчитав слідуючу резолюцію, яку зібрані приняли одноголосно:

„З огляду на те, що новий проект іміграційного закона, який має в короткім часі статись обовязуючим законом, кривдить наш нарід, позбавляючи його приїзду та вступу до Злучених Держав.

З огляду дальше на те, що польський уряд, під якого владу насильно влучено наш нарід, признає його за польських горожан, але не дає їм пашпорті на виїзд поза границю;

Дальше з огляду на те, що теперішний проект іміграційного закона признає тільки два проценти, але тільки на підставі того числа імігрантів, які прибули до Злучених Держав в 1890 році, то є 34 роки тому назад;

і наконець з огляду на те, що в тих роках прибуло до Злучених Держав лише незначне число наших імігрантів, та що в виду поступовання Поляків з одного боку, та постанов нового проекту іміграційного закона з другого, члени українського народу будуть зовсім позбавлені права й можности приїзду і вступу до Злучених Держав Північної Америки;

В виду того, ми, горожани Злучених Держав, замешкалі в місті Філядельфії, Па., зібрані на масовім всенароднім вічу взиваємо своїх конгресменів та сенатора, щоби вони в імя справедливости старались запобігти ухваленню і затвердженню того закона, що так тяжко кривдить український нарід.

Дальше взиваємо головний уряд Ліги, а з осібна місцевий уряд Ліги, аби негайно вислав протест до конгресменів, сенатора Пепера, та президента, аби сего закона не допустили до ухвалення і затвердження.

По ухвалі сих резолюцій, забрав слово председатель п. М. Дубас, і положив еще раз великий натиск на вагу організовання Ліг, а відтак подякувавши зібраним за їх численну участь закінчив віче. На вічу сім секретарював п. Стефан Слободзян.

Дуже би пожаданим було, аби усі Ліги американських горожан українського роду, в як найкоротшім часі у своїх місцевостях скликали у себе збори та ухвалили у себе такі протести і вислали їх до своїх сенаторів та конгресменів а також до президента Злуч. Держав.

А. Шостак, секр Ліги.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

До відома емігрантам зі Скалатщини.

Комітет нюйорський відбудови Укр. Нар. Дому, читальні „Просвіти" і Рідної Школи в Скалаті повідомляє всіх жертводавців зі Скалату і околиці, що річні збори відбулися дня 24. лютого с. р. На зборах комітет здав справоздання за цілий рік зі свого діловодства. Присутні ухвалили, щоб збори згаданого комітету відбувалися кождого місяця, в послідну неділю, точно о годині 1. пополудни в Укр. Нар. Домі, 217 Іст 6-та вулиця, Ню Йорк. Відтак відбулися наради в справі дальших збірок на відбудову Укр. Нар. Дому, читальні „Просвіти" і Рідної Школи в Скалаті.

На слідуючий рік, 1924, до комітету зістали вибрані: Миколай Марків, предс.; Дмитро Ціх, секр.; Миколай Забавчук (с. Федька), кас.; Михайло Пеліх і Яким Стасина, контрольори.

Слідуючі жертводавці зложили:

М. Марків 75.00; М. Забавчук (син Федька) 30.00; Д. Ціх, Я. Стасина, А. Водюк, Я. Марків по 25.00; Ф. Ківелюк, М. Пеліх, М. Марків по 15.00; І. Бабійчук, В. Хрущ, Д. Олійник, В. Марківна, М. Яремишин, А. Дудар, Г. Ярмолик, А. Скуба по 10.00; П. Краковський, М. Войтовичка, М. Левко, М. Димянчук, М. Лацік, Т. Дзюбаноска по 5.00; М. Хоєцький 3.00; І. Давидчук, І. Журавель, І. Вавришин, С. Вавришин, М. Николаїшин, Т. Мілещук, І. Фецец, П. Лотоцький, В. Кіляровський по 2.00; Н. Гайдамаха, Г. Лантвицький, І. Журавель, С. Шевчук, И. Мартинів, І. Процишин, Анна Сенчишин, І. Сенчишин, И. Якимчук, А. Загоруйко, Н. Гайдамаха, Ф. Герівський, М. Ротович, І. Павлюк по 1.00; С. Москалик, Г. Кука, С. Назаревич по 50 цнт. — Разом $396.50.

З коляди жертвували: І. Свінціцький 10.00; А. Бучак, І. Федун, С. Лукіянський по 5.00; Л. Жабський, В. Фурик, Я. Дідух, Г. Шумський, М. Пеліх по 1.00. — Разом $30.00.

Справоздання комітету за минувший рік:

Оголошено було в „Свободі" до 5. мая 1923	$179.00
З виказаних ут жертв вплинуло	396.50
Чистий зиск з представлення	175.90
З коляди	30.00
Разом	$781.40

РОЗХОДИ:

Вислано до краю	$700.00
Пересилка грошей до краю	43.50
Оголошення і кореспонденція	27.10
У касієра знаходиться	10.80
Разом	$781.40

Дорогі Родимці зі Скалату і околиці! Комітет нюйорський просить з других стейтів Скалатчан: поможіть нашим родимцям у відбудові Укр. Нар. Дому читальні „Просвіти" і Рідної Школи в Скалаті! Жертводавці можуть присилати мані ордери або чеки на руки касієра на адресу: Nicholas Zabawczuk, 332 W. 37th St., New York City.

Спис жертводавців і всі письма належить слати на руки секретаря на адресу: Dmytro Cich, 304 E. 38th St., New York City.

ЗА КОМІТЕТ:

Микола Марків, предс.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. Божа. Пр. Богородиці, від. 259 буде мати квартальний мітинґ в неділю, 6. цвітня о годині 2. попол. в Укр. гали під ч. 4950 Савт Павліна ул. Проситься всіх членів явитись на сей мітинґ бо є богато нових справ до полагодження. Неявившийся член підлягає карі 1 дол., а урядник 2 дол. — О. Олешко, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Димитрія, від. 30, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітинґ відбудеться в неділю, 6. цвітня о годині 1.30 попол. в гали укр. нар. церкви при Ірі і Робей ул. Кождий член мусить конечно прийти на сей мітинґ, бо є дуже важні справи котрі мусять бути полагоджені. Довгуючі члени мусять вирівнати свої довги, щоб не були суспендовані. — Т. Кашинський, предс.; Н. Слівінський, фін. секр.

ҐЛЕСТОНБУРІ, КОНН. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 138, повідомляє всіх своїх членів, що квартальний мітинґ відбудеться в неділю 6. квітня. Проситься всіх членів явитись, бо буде справоздание урядників. Неявившийся член підлягає карі 50 цнт., а урядник 1 дол. — Л. Сидорак, предс.; И. Патинок, секр.

ЛАНКЕСТЕР, Н. И. Бр. св. Василія Вел., від. 87 повідомляє, що чвертьрічний мітинґ відбудеться о 1. годині попол. в неділю, 13. цвітня в Кушінґс гали під ч. 45 Сентраль Евню. На порядку нарад справозданне квартальне і будеться принимати нових членів до братства і до У. Н. Союза без вступного. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — Н. Трояновський, предс.; В. Максимик, секр.

САВТ БРУКЛИН, Н. И. На річних зборах укр. братства св. о. Николая, від. 293 і на доповняючих квартальних зборах дня 2. марта вибрано слідуючий уряд на рік 1924: С. Нигрич, предс.; М. Возьняк, з. предс.; Г. Чоподайло, секр.; В. Яськевич, кас.; В. Поважняк, тростіс; С. Квасиця і Іл. Прокопович, контрольори; К. Гуменюк, надз. хорих. Збори відбуваються по першім перша неділя в гали каплиці св. о. Николая під ч. 157—18-та ул. — С. Нигрич, предс.; Г. Чоподайло, секр.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

СПОГАДИ, ЩОДЕННИК ТА ЛИСТУВАННЄ.

I. том.

СПОГАДИ.

XI. (1897—1899).

(38)

Ставши власником землі, то-б то після смерти дядька, я почав уговляти безземельних селян, а особливо міщан-десятинщиків, що сиділи в моїх хатах, щоб вони купили в мене за допомогою Земельного Банку по десять десятин землі на кожного господаря, але вони рішучо відмовлялися, бо їще не мали охоти до самостійного господарювання і боялися звязуватись з державним банком, аби не правили з них платіжків (оплат) так, як правила поліція податки, що тоді в Росії робилося, як відомо, в сполученню з грабуванням навіть подушок або й з биттем різками. Коли селяне призвичаїлись до господарювання на моїй землі за копу, то багато з них виявило охоту й купити в мене землю на вічність, бо побачили, що, в сумежній Володимировці, яку купила подільська шляхта з допомогою селянського банку, люде живуть добре і акуратно виплачують банкові платіжі (виплати) і не мають ніякої тяганини з поліцією. Щоб заохотити всіх своїх десятинщиків до купівлі землі, я призначив іщну значно дешевшу проти тоді бувшої в нашій окрузі. Але все-ж таки не всі десятинщики згодилися купу вати землю не тільки через те, що не хотіли її, або не хотіли звязуватись нею з банком, а деякі і чере зте, що сподівалися дістати землю дурно. Дехто з них казав:

— Видно пан щось чує, що накидається нам з своєю землею; старі люде давно кажуть, що цар має таки дурно дати людям, та пани не хотять."

Нарешті набралося 25 хазяїнів, яким я відвів 250 десятин по сто рублів за десятину. Банк видав по 50 рублів на десятину, а другу половину заплатили самі десятинщики, попродавши зайву худобу. В два роки вони збудували свою слобідку, назвавши її Степанівкою, бо так по документах називався той участок землі, хоч в просторіччі всі його звали і досі звуть „Гоморами", певне це якесь татарське, або молдаванське назвиско, значиння якого ніхто не міг в Перешорах пояснити.

Вважаючи, що я повинен передати дітям стільки землі, скільки я дістав у спадщину від батька та дядька, я постановив купити землі, замісць проданої селянам, але тільки на Полтавщині. Я вже казав, що коли я проживав у жінчиних родичів на Полтавщині, то мені дуже подобалась тамошня місцевість і люде. Безлісна, безводна Херсонщина, принаймні та частина в якій я мешкав, заселена була переважно подоляками, здеморалізованими польськими панами починаючи від часів лікаідації Гайдамаччини; в очі тутешні люде, як і подоляне, приязні, низькопоклонні, але нещирі й лукаві; вони привичаєні цілувати панів у руку, але ставляться до них з ненавистю. На Полтавщині, яка жила в инших політичних обставинах, де люде не так були пригнічені, виробився зовсім иний тип селянина. Там селянин держиться з достоїнством (гідністю), не цілує пана в руку, вважає себе рівним з паном, бо знає, що прадіди їхні за Гетьманщини були однаковими козаками, тільки панів прадід був старшиною, а через те дістав від цариці Катерини дворянство, а його прадід був простим козаком, а через те попав у кріпацтво, або зостався і досі козаком, який тепер правами не відріжняється від мужика, що робив панщину. Крім того в Полтавщині, де земство було заведено ще в 60-ж роках, більше людей грамотних, а на правім березі, де земство заведено тільки в 90-х роках, та й те куце, селян грамотних значно менче. Їздючи по залізних дорогах, раз-у-раз в третій клясі, я навмисне брав з собою „Кобзаря", якого держав розгорнутим. На правобережних залізних дорогах ніколи ніхто з селян не поцікавився, яку я книжку читаю, хоч я навмисне лишав розгорнутого „Кобзаря" на лавці; на лівобережних дорогах раз-у-раз селяне питали мене про книжку, яку я держав у руках, або просили почитати; декотрі знали „Кобзаря", а більшість, почитавши її уперше, з захопленням просили продати їм книжку, або хоч сказати де можна її купити; а деякі оповідали про Шевченка якісь легенди, або й дійсні події, про які вони чули від батьків, бо Шевченко часто бував і по довгу проживав на Полтавщині. Проживаючи у жінчиних родичів у Лубенщині, я був у дуже добрих відносинах з сусідніми козаками Заволошнини, раз-у-раз розмовляв з ними про минуле України, про надії на будуче, читав їм і давав читати українські книжки, одним словом, пробуджував у них національну свідомість. В Перешорах нічого такого я робити не міг спочатку через те, що був під доглядом поліції, а потім, як я вже казав, тут селяне були неграмотні. Зважаючи на все це я рішив купити шматок землі десь на Полтавщині, недалеко від залізниці, над річкою, з старинною садибою, з великим парком, чого мені так бракувало в сухій, безводній Херсонщині і оселитися там серед заможного козацького населення, де я міг би вести пропаганду української самосвідомости і навчати ліпшим способом господарювання, а зиму проживати в Києві, звідки мені ближче було-б їздити і на Полтавщину і на Херсонщину, бо ліквідувати родового херсонського маєтку я не мав на міру. Я написав про це в Ромодан В. М. Леонтовичу і просив його через факторів вишукати мені відповідний маєточок десятин не більше триста. Леонтович відповів мені, що старовинної садиби з парком трудно знайти в невеликому маєтку, а є зоскілька продажних великих маєтків, які можна купити в спілці з селянами, і запрошував приїхати до нього на оглядини.

Весною 1899 року, по закінченню сівби, поїхав я до В. М. Леонтовича, разом з приятелем своїм О. Ф. Волошиним, що саме гостював у мене. Там я знов зустрів В. В. Лесевича, який проживав у свого зятя в Ромадані. На диво моє Лесевич захоплювався тоді читанням „Громади" Драгоманова, і сам собі дивувався, чому він не читав того давніще, хоч видання Драгоманова, як він казав, мав у свій час у руках, але тоді йому все це здавалося таким дрібним партикуляризмом, що він і не цікавився ним, і аж перед смертю побачив, що саме найголовніше він „проглядів" і ввесь свій вік робив не те, що треба було робити.

Закликані Леонтовичем з Ромодану Жиди-фактори показали нам в описах цілий ряд маєтків; де які з них ми їздили оглядати, але всі вони були або не над річкою або з поганенькою садибою та нерозмежовані з селянською землею і підлягали обовязковому з селянами трьохпіллю, або занадто великі. Фактори, довідавшись, що купівлю маєтку я маю готівкою 25,000 руб. казали, що з такими грішми можна купити маєток дорожчий як в 250,000, бо всі вони аж понікуди задовжені в банках, а решту можна відкласти надалі по другій закладній і т. д., але я дуже боявся такої комбінації, та й маєтка який би мені дуже сподобався, не було. Нарешті один фактор, чи комісіонер, як вони себе називають, на призвище Хитрик, приніс опис маєтку при с. Кононівці пирятинського повіту, в 1100 десятин, який здався мені підходячим, хоч був і за великий, але Хитрик запевняв, що половину або й більше можна відпродати місцевим селянам; маєток цей можна купити дешево, не дорожче як по 200 руб. за десятину, бо там ще залізниці нема, тільки запроектована і, що має зєднати Полтаву з Києвом. Не буду описувати 90-верстової подорожі на конях і тих епізодів, які нам траплялися дорогою, завважу тільки, що коли ми стрічали валки переселенців, що масами виїздили на Сибір, то мені ставало соромно, що я своєю купівлею наче витісняю людність з рідного краю та далеку чужину. В Пирятині до нас пристав, від продавця Кононівки, комісіонер Тольдштейн. Обидва ці комісіонери були повною протилежністю один одному: Хитрик був незвичайно малесенький на зріст, простий, мовчазний сільський жидок, а Гольдштайн — високий цівілізований „еврей", який свою високопарну (високомовну) безпереривну розмову на російській мові густо пересипав чужоземними словами, які часто вживав не доречі. Напр. коли він хотів висловити, що має секретні відомости про те, що продавець змушений продати цей маєток, то висловлювався так:

(Дальше буде).

ФАРМИ!

NORTH ARLINGTON, напроти публичної школи на Ridge Road, лоти 25x100, $200 завдатку, $15 місячно. Всі уліпшення, вода, газ, електрика, хідники. Будувати можна сейчас. Будівельні позички. **PUBLIC SERVICE DEVELOPMENT CORP., 123 Liberty St., New York City.** 67-75

НА ПРОДАЖ ФАРМА 104 акрів, при стейтовій дорозі, дім на 6 кімнат, баня, курник, студня на подвірю і при потоці. Ціна $1400, готівкою $700. Голоситися до: 72-75
N. R. JACAUCKIS,
18 Cory Street, Amsterdam, N. Y.

ПРОДАЄТЬСЯ ФАРМА 170 акрів землі, 15 коров, 1 бик, 3 коні, усі машини фармерські, кури, гуси, фарма перша при місточку, школа на фармі, 2 доми, стейтова дорога, через обору тягнесь добрий пляц на склеп і гарадж, добрий пляц на готель, есть великий мурований дім, велике озеро, земля дуже добра урожайна. Ту фарму можна купити дуже тано. По близші інформації голоситься до: 72-3
SEYDIE WARKOWICZ,
Box 83 E. Meadow
Hempstead, L. I., N. Y.

ПРОДАМ ТАНО ФАРМУ

30 акрів в South Coventry, Conn., коло Willimantic, добра урожайна земля, добре пасовиксо про худобу, досить ліса до потреби і на опаль, новий дім з 7 кімнат і нова баня зі стаком і знарядами, коло стріт кари і коло стації. Причина продажи, що хочу їхати до старого краю. Адрес: 71-3
MICHAEL SHIRSHAC,
R. F. D., So. Coventry, Conn.

ПОЛУДНЕВА ПЕНСИЛВАНІЯ

в сусідстві фабричного міста Quakertown, між своїми людьми, в гарній теплій околиці, близько великих міст як Philedelphia, Norristown, Allentown і Bethlehem, де є добрий збут, добра ціна на фармерські продукти, від 1 до 300 акрів за умірковану ціну. По інформації пишіть до: 59—
JOSEPH MOZYNSKY,
Quakertown, Pa.

ФАРМА 237 АКРІВ, 126 акрів рівної чорної землі під управу а решта будівельний ліс і пасовиско, 4 сади, ріка, озеро, 10 будинків, дім на 9 кімнат, вода і телефон, сайло, ледівна, молочарня, 17 коров, 2 бугаї, 3 коні, кури і качки, автомобіль, машина до різання дерева, прихід за молоко $210 в місяць, $500 за овочі в літі, всяка машинерія подвійна, 3 милі до міста і колії, на стейтовій дорозі. Все за $9000, готівкою $3.200. Голоситись по 6-ій годині вечер до: 73-76
P. KUTYNSKY,
263 Avenue B, bet. 15 & 16 St., 3 fl., New York City.

ФАРМИ! ФАРМИ!

Вдова мусить продати свою фарму 30 акрів гарної рівної землі, ліс, сад, дім з 7 кімнат, стодола, 8 курників для 3000 курий, 6 інкубаторів на 500 яєць одни, 1000 курий, корова, кінь і вся машинерія, 1 миля до міста. Ціна $5000, готівкою $2500. 71-76

Фарма 300 акрів, 150 акрів орного поля, решта пасовиско і будівничий ліс, велика ріка на фармі, сад, гарний дім з 10 кімнат, велика стодола і другі гарні забудовання, 12 коров, 2 коні, 200 курий, фармерська машинерія, школа при фармі, 2 милі до міста. Ціна $7500, готівкою $2000.
P. OWDY,
194 Avenue A, близько 12. улиці, New York City.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

Гарний случай купити фарму поки не засіяна, 175 акрів землі, 90 акрів орного поля, решта пасовиско і будівничий ліс, великий сад, ріка, гарний дім з усіми уліпшеннями, 3 великі стодоли, 2 курники, сайло, 20 коров, 3 коні, 500 курий, 20 гусий, і вся потрібна машинерія, 1 миля до міста. Ціна за все $8000, готівкою $3000.

Фарма 125 акрів, будівничий ліс, сад, ріка, новий дім і 6 других будинків, 10 коров, 5 ялівок, 2 гарні коні, 500 курий, 3 безроги, вся машинерія. Ціна $5900, готівкою $2000. 71-76
S. POKUTNY,
430 E. 5th Street, New York City

ФАРМИ 75 МИЛЬ ВІД НЮ ЙОРКУ.

93 акри, ліс і пасовиско, будинки нові, дім на 12 кімнат, вода і газ до освітлення, 7 акрів пшениці, 26 коров, 2 коні, дріб, автомобіль, машинерія, в місті, $7000 приходу в рік, гарний сад і ріка. Ціна $16.000, вплати $4000.

130 акрів, ліс, сад, містова вода і світло, будинки нові і великі, дім на 8 кімнат, 10 коров, 2 коні, дріб, автомобіль, до $4000 приходу в рік. Ціна $11.00, вплати $5000. 71-74

Голоситись по 6. годині вечер до:
ПАВЛО КУТИНСЬКИЙ,
263 Avenue B, bet. 15 & 16 St., 3 floor New York City

РАТУЙТЕ ПЯНИЦЮ

Цілком задармо, даємо пораду, як можна себе самого, або когось другого відзвичайти раз на завжди від піяньки. Напишіть листа ще сьогодня, долучіть до нього кілька почтових значків і вишліть до нас. Адресуйте:
RADIO-LINIMENT CO.,
115 East 105 St., New York, N. Y.

НА ПРОДАЖ ФАРМИ, ЛОТИ, ДОМИ. Фарма в Ню Джерзи, 50 миль від Ню Йорку, 122 акри, сад, ліс, дім на 8 кімнат, 6 инших будинків, машини, 3 коні, 24 дійних коров, бик, 250 кур, дохід місячний $400. Ціна $12.000, готівкою $4.500. — Фарма 148 акрів, 28 ліса, сад, дім на 8 кімнат, 8 других будинків, 18 дійних коров, 3 коні, 300 кур, трактор, машини. Ціна $11.500, готівкою $5.000, дохід місячно $354. **PILANOWSKY, 103½ St. Marks Place, E. 8th St., New York City.**

СКОРА ПРОДАЖ 67 акрів з будинками $4000 і 30 акрів лишень фарма $2300. Пишіть по мою нову лісту фармів. 65,67,68,70,73,75
KERSTNER,
214 Main St., Flemington, N. J.

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!

1) 40 акрів, дім з 8 кімнат, огрівання і другі будинки, коло стріткари, 2 милі від міста $6800
2) 6 акрів, дім з 6 кімнат, гарадж на дві машини і другі будинки, 2 милі від міста $3800
3) 56 акрів, дім з цегли з 9 кімнат, другі будинки, 4 коні, 6 коров, 1 бик, 200 курий, вся рільнича машинерія, 1 миля від міста $10.000
4) 40 акрів, камінний дім з 8 кімнат, другі будинки, 3 коні, 6 коров, 3 милі від міста $10.000
5) 17 акрів, камінний дім з 10 кімнат, електрика, телефон, огрівання, пів милі до міста $9.000
6) 32 акри, дім з 6 кімнат, другі будинки $4.500
7) 57 акрів, камінний дім з 8 кімнат, нові другі будинки........$6.000
8) 28 акрів, дім з 6 кімнат, другі будинки $5.500

По близші інформації прошу голоситися особисто або листовно до правдиво української канцелярії нотаріяльної: 71,73,75,77
ГРИГОРИЙ ПИПЮК,
611 Ridge Ave., Allentown, Pa.
Bell Phone: 835 J.

ДОМИ! $100 ДОМИ!

Кождий з нас може бути властителем 10,000 кв. стіп землі і дому, а притім ховати кури і корову, єсли можете дати $100 на початок. Дім на 4 або 5 кімнат від $1,000 до $1,500 на ваше бажание, на місячні сплати по $10. Ці малі фарми положені 5 миль від Ню Йорку де є много фабрик в котрих кождий може мати забезпечену працю. Зголошуйтесь до: SLAVONIAN HOMES CO., 206 Broadway, Room 244, New York.

ДР. АНДРЕЙ БОРАК

ХИРОПРАКТОР
лічить найновіщою методою ріжні задавнені недуги.
210 EAST 17th St., NEW YORK, N. Y.
Понеділок, середа, пятниця від 10 рано до 8. вечер.
Вівторок, четвер, субота від 2 до 8.
Неділя від 10. до 1.
Пишіть по оказове число „Хиропрактика".

ДО ВСІХ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ!

Отсим подаємо до відома всіх інтересованих, що International Bureau of Commerce видасть в коротці „Український Альманах" котрий буде складатися з двох частий.

Перша часть буде містити в собі короткий очерк історії, географії, етнографії і літератури України, друга часть спис і альфабетичний адресат всіх Українців в Америці і Канаді, як також адреси всіх наших національних, наукових, гуманітарних, торговельних і промислових інституцій.

Длятого проситься всі висше згадані інституції, як також всіх в тім інтересованих присилати нам свої точні адреси, се є: імя і назвиско, заняття, околицю, місто, улицю і число свого помешкання, щоби ми могли помістити його в своїм альманаху.

Листи просимо слати на слідуючу адресу:
INTERNATIONAL BUREAU OF COMMERCE,
30 E. 7th Street, New York, N. Y. U. S. A.

УВАГА! УВАГА!

На свято 110-ліття народження Т. Шевченка (10. III. 1924)

Т. ШЕВЧЕНКО: „КОБЗАРЬ"

перше повне народне видання, в одному томі, з поясненями й примітками д-ра В. Сімовича, з портретом і біографією поета. Стор XXX+431.
Ціна 80 цнт., в оправі $1 з пересилкою.

ГОЛОСИ КРИТИКИ:

„... Виданий на гарному папері, читким і великим шрифтом, з гарною біографією поета, з дуже цінним та, як на сей день, для „Кобзаря" в цілому найкращим коментарем, — „Кобзарь" Катеринославського Видавництва справді найблизче стоїть до назви народнього видання. Тому ми щиро бажаємо, щоб сей „Кобзарь" був на столі селянина в кождій хаті всеї України". (Л. Білецький, „Українська Трибуна", з 3. грудня 1921).

„... З ріжних оглядів заслуговує оце видання Шевченкового „Кобзаря" на те, щоб воно знайшлося в руках кождого читача „Учительського Слова"... Не було досі такої широкої й заокругленої проби систематичного обяснення всього „Кобзаря", як це бачимо в виданню д-ра Сімовича... Потрібна (ця книжка) читачам „Учительського Слова" у школі і при їх праці над позашкільною освітою, можна тільки горяче поручити їм видання Шевченкового „Кобзаря" з поясненями та примітками д-ра Сімовича." („Учительське Слово", ч. 2—4, з квітня 1922 р.).

„... Діждалися ми нарешті популярного видання цілого „Кобзаря"... Воно повинно найтися в кождій читальні й бібліотеці, в руках кождого вчителя, взагалі в руках кождого, хто сам собі й иншим хоче вияснити Шевченкові думки, в руках учеників, селян і робітників". (М. Возняк, „Письмо з Просвіти", з 15. січня 1922).

„... Се безперечно гарний і дуже потрібний дарунок українському народові".

Продаж виключно за готівку. Книжки висилають негайно. На більші замовлення — знижки 25—40%.

Гроші (невеликі суми) можна присилати листом, а краще переказами на Konto E. Wyrowyj, Земельний Банк Гіпотечний, Львів або — Zivnostenska Banka, Praha, або — Wiener Bankverein, Wein, або — просто на адресу:
EUG. WYROWYJ,
Berlin SW 47, Yorkstr. 84-II.
Повний каталог В-ва безплатно.

П. Ковальчик.

ОБМАН ВЕСНИ

I.

Мороз попустив вже, й білий сніг тає,
Вже синеє небо зза хмар виглядає,
І сонечко ясне так мило всміхаєсь,
Тай вітровько теплей в лице повіває:
Весну сповіщає, окву, молодую
І сльозами щастя, надії на долю
Він очи жадні всіх людий наповняє.

І чорна землі грудь, велика й гола
З під земних оковів, тяжких виглядає
До сонця, до світла так горнеться бідна!
Птички теж в горі там під небом співають
Честь, славу нової весни восхсаляють
І серця людий чарівним своїм співом
На ново маленькі вони оживляють,
На ново вони до життя пробуджають!

І радіють люди, співають, сміються,
Свій біль в серцю давлять, гуляють-танцюють
Жартують, щасливі, як діти маленькі
Під небом і сонцем невинно так грають!

Чому-ж, мов без серця, лиш я одинокий
Не можу сміятись, гуляти радіти?!
1919.

II.

Легесенький промінь
Закравсь у віконце
І золота блеском заграв;
Та юному серцю
Горячій теж крови
Чар-весну життя він згадав!

Гуляє невинний
Гарцює, шаліє
У холод і темно глядить:
Життя із собою
Огонь весни-сонця,
Щоб всюди, усюди родить!

Лиш серця мойого,
Що в холоді смерти,
В спокою заснуло й спить,
Ніколи, о милий,
Божественний луче,
Тобі до гріха не збудить!
1920.

III.

На синім лязурі
Небесного моря
Зійшло ясне сонце
Над світом сліз-горя.

І щезли вже тіни
Холодної ночи,
Погасли, заснули,
Зірки, її очи.

Погідний, веселий
День ясний сіяє
І люд його бідний
Як радо витає!

Бо-ж луч з ним надії
У серцю затліє,
Зболілую душу
Тепленько огріє!

Надіються люди
На ліпшую долю —
Чи-ж промінь надії
Дать може їм долю?!
1920.

IV.

Раз дівчина молода
Страшно хлопця прокляла:
— „Йди від мене, проч йди!
Більш до мене не ходи!
Йди, негідний, пропади!
Не вертайся, підлий Ти!
І не смій мене любить!"

І залившися сльозою
Брудно-злою й грішною,
Щоб закрить обман весни —
Проч від себе прогнала.

А хлопчина молодий,
Повний сили, мов орел,
Що палав огнем життя, —
В серцю гордість молодця —
Думно-гордо відказав:

— „Я з прокляттям цім в душі
У веселий піду світ;
Із злих уст слова я всім,
Слова любови, я в грісі,
Всім я буду голосить!"
1919.

V.

Не вірю вже більше принадним словам,
Що ласкою, теплом, мов сон обвивають;
Не вірю вже більше слодким чарам
Що мрійно-чарівно мене нобнімають—
В них лож і обман!

Принадно-любовних звук роскішний слів,
Що серцю кохана мені говорила,
В устах її звуком змійним шипів,
А в чарах солодких, що серце сповнили —
Огонь їди тлів!

VI.

Засцуло вже серце,
Заснуло й спить.
Душа заніміла
І біль не болить.

Спи, спи, мое серце,
Забудь давні сни,
Що з вітром у даль понеслись.
І ти, моя думе,
Не стрій струн ніжних.

Ціх струн мого серця,
Що любо звеніли
І біль злого горя
Любовю гоїли —
Вже більше не має...
Давно заніміли!
А любі їх тони —
І роскоші, болю,
Розпуки теж тони —
Ген?ізні, в чорній дали:
Де щастя конає —
По вітрах розплились,
Розлились-розбрились...

EXTRA! ОФЕРТА ДЛЯ ҐОСПОДИНЫ! EXTRA!
Велика випродаж імпортованих фіранок. — Cuckoo Clock Даром. — Незвичайна дешевість.

Дві найновійшого крою фіранки, лише $4.98 а чотири (4) фіранки лише за $9.00 і Cuckoo Clock даром. Ми призначили десять тисяч пар як взірці до розпродажі і прикраси Ваших вікон сими гарними і артистичними фіранками, котрі вдоволять кождого. Кождий буде подивляв сі гарні десені з ріжними артистичними виробами плетеннями в горі і в долині. Не одна жінка прийде і спитає Вас „де Ви купили сі подивляючі фіранки". Пара фіранок на одно вікно в однім кавалку, 50 цалів широка і 9 фітів довга, з свіжої матерії, сильні і обережно викінчені. Не присилайте гроший, витніть се оголошення, залучіть 50 центів на пересилку, а за товар заплатите при відборі. Адреса:
WALTON IMPORTING CO., 2529 W. Walton St., Dept. 3, CHICAGO, ILL.

Маємо богато ріжного рода бизнесів, домів і фармів по дуже приступних цінах до спродажи.

Випозичаємо гроші на реальности, робимо всякі угоди і контракта. Полагоджуємо всякі правні і нотаріяльні справи. Ріжні поради уділяємо безплатно.

Асекуруємо від огню доми, меблі, автомобілі т. н.

Пересилка грошей до краю в долярах або в иншій валюті по деннім курсі, вироблене пашпортів і спродане картів корабельних по стислих компанічних цінах, залагоджує під повною ґеранцією і чемною обслугою Володимир Костецький.

Офісові години: від 9-ої рано до 9-ої вечер.

WALTER KOSTETSKI, MICHAEL DOLYNNY,

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKERS
4309 GERMANTOWN AVE., PHILADELPHIA, PA.

ВСІ ТІ 26 ЦІННИХ РІЧИЙ ВАРТОСТИ $25.00 ЛИШЕНЬ $9.95

Подивіться на сю ілюстрацію а переконаєтеся о вартости **всіх сих 26 цінних річий,** котрі предкладаємо Вам майже за безцін. Жадна инша фірма не є всилі дати таку оферту як ми, позаяк ми дістаємо сей товар впрост з фабрики і продаємо впрост костумерам. Колиб Ви купували ті 26 річий поодинчо, мусілибисьте заплатити принайменше $25, однак купуючи **все разом від нас, Ви платите лишень $9.95.** Всі річи суть найліпшого сорта і вдоволять Вас. Хотьби Ви і не потребували тих річий, оплатиться Вам купити їх а відтак розпродати поодинчо другим і заробити пару долярів. Колиби Ви були невдоволені і звернете нам все протягом 10 днів асекурованою почтою, звернемо Вам гроші. Спис сих річий є слідуючий: 1) Гарний ручно різблений імітація Cuckoo Clock; 2) Гарний годинник, нікльово-сріблені окладинки, гарна гравюра, сильний, тримає добре час; 3) Щітка до голення; 4) Кешенковий Сейфти Рейзор; 5) Секретний замок, котрий може отворити лишень той, хто знає секрет; 6) Цигарничка; 7) Позолочуваний ланцушок; 8) Пара маншетових шпінок; 9) Фонтанове перо; 10) Защіпка до краватки; 11) Кешинкові ножички; 12) Кешинковий приряд: ніж, ложка і відлецеь в однім, потрібний в дорозі, на пікниках, забавах, вартости $3.00; 13) Люлька; 14) Кешинковий спизорик, 15) Ножиці до стриження, вартости $3.00; 16) Отвирач листів; 17) Патескоп з 30 видами, через котрий можете бачити все виразно і натурально; 18) Ресітову книжку; 19) Шпінки до ковнірів; 20) Позолочуваний перстінь; 21) Гребінь; 22) Позолочувана шпилька; 23) Мошонка; 24) Женська брошка; 25) Льорнетка вартости $2.50, і 26) Кешинковий Tool Kit, маючий ніклеву руку, в котрім можна заховати 5 ріжних річий як долотце, сверлики, шило, коркотяг.

Не присилайте гроший вперед, лишень витніть се оголошення і пришліть до нас з 50 центів на оплату посилки, а за товар заплатите $9.95 в хаті. Спішіть і висилайте замовлення сейчас.

GRAND NOVELTY COMPANY,

1723 N. KENDZIE AVENUE, Dept. 5603, CHICAGO, ILL.

ОСЛАБЛЕНІ І НЕРВОВІ МУЖЧИНИ І ЖІНКИ

Нуга-Тон надає кріпкости і сили слабим нервам, скріпляє і оживляє знидилі мускули.

Нуга-Тон містить лік, для зроблення ослаблених і поражених нервів сильнійшими і більше кріпкими, який усуває нервові недомагання і надає нового життя і більшої енергії життєвим органам. Він рівнож містить лік для вбогачення, зачервонення і приверчення здоровля крови. Крім сего Нуга-Тон має в собі ще ШІСТЬ инших цінних ліків для прочищення й оживлення цілого тіла.

Сей чудовий лік прочищує шкіру з прищів, привертає краску приблідним лицям і збільшає вагу і енергію у вичищених організмах або ослаблених довгою недугою, грипом або надуживанням. Читачі сеї часописи переконаються, що Нуга-Тон є знаменитим ліком на нестравність, запір, печінкові недомагання, отаманий біль голови, млосенце, нервові атаки. Він упрямняє віддих, усуває обложення язика, поправляє апетит і так знаменито реґулює жолудок і кишки.

Кров Рідка
Ослаблене
Нервовость
Біль Голови
Нестравность
Затверджене

Спробуйте його на наше ризико! Виповніть і вишліть днесь купон. *Відкладанне може спричинити богато шкоди!* Ціна Нуга-Тон виносить лише $1.00. Можете купити шість пакетиків за $5.00. Зажинайте Нуга-Тон через 20 днів на наше ризико і коли не будете вдоволені висліднами, відішліть решту пакетика а ми звернемо вам гроші. Пишіть сейчас—САМЕ ТЕПЕР. Ви не можете втратити одного цента. *Нуга-Тон продають також аптикарі і вони ґарантують, що він принесе повне вдоволення, або звернуть гроші. Глядіть за сею ґарантією на кождім пакетику.*

— — — ВИШЛІТЬ СЕЙЧАС СЕЙ КУПОН — — —

National Laboratory, Dept. Ukr. H-3 1018 So. Wabash Ave., Chicago, Ill.

Панове:—В залученню пересилаю $.......... за.......... пакетиків Нуга-Тон. Буду зажинати Нуга-Тон в протягу 20 днів, і коли не буду вдоволений, пішлю Вам назад решту, а Ви звернете мені назад усі мої гроші.

Імя і назвиско ....

Улиця і число дому ....

Місто .... Провінція ....

ЧУДА ІНДІЙСЬКОГО ОКУЛЬТИЗМУ

(Люї Жаколіо, французський конзуль у Бенарес (в Індіях) написав книжку п. з. „Les sciences occultes dans l'Inde". В книжці цій оповідає цікаві речі про факіра Ґовинду Свамі).

Факір Ґовінда Свамі взяв палицю, що я привіз собі її з Цейльона, й впяливши очі в землю, говорив закляття. Опісля оперся рукою на ручку палиці й піднявся ногами понад землю довго і високо. При цьому ноги підобгав під себе, що подобав на статую Будди. Більше як двацять хвиль приглядався я факірови, щоби відгадати, як він це робить, заперечуючи правило про точку тяжести. Та я нічого не доглянув. Із папе-речного залізного дрючка звисала на шнурку впнята гармонія; яких дві стопи понад землею. Я попросив факіра, щоби заграв щось на цій гармонії. Ґовінда взяв шнурок між два пальці і за кілька хвилин роздалися звуки.

— Не міг би я почути якусь мельодію? — спитав я.

— Скажу зе духові старого музики цієї пагоди, — була відповідь факіра.

За якусь хвилину знову почулись звуки гармонії, мішок її надувався. То були чудові акорди, потім народня мельодія з маляйського побережа. Весь той час Ґовінда Свамі навіть не ворохнувся, хіба стільки що держав шнурок гармонії.

Тепер факір вийняв із кишені трохи дрібненького піску, посипав його на долівку. Попросив мене сідати проти нього на столичку. Казав, щоби я велів подати собі олівець і паперу. Для себе попросив кусень дерева. Я подав йому ручку. Факір поклав ручку обережно на пісок.

— Тепер слухай, — сказав факір — я закличу тепер богів. Коли побачиш, що ручка ворушиться навсторч і так доторкається землі, пиши собі на папері що сам захочеш. Тесаме написане побачиш і на піску.

Держав руки поземо й бормотівякісь таємничі закляття. За кілька хвиль піднялася ручка помаленьки. Я по папері як попало рисував олівцем ріжні фіґури. І зараз ручка наслідувала рухи мого олівця, а за плечми Ґовінди на піску заявились такісамі фіґури, як ці, що я їх накреслив на папері.

Ґовінда Свамі підвівся, загладив пісок і сказав:

— Тепер подумай собі якесь слово з мови богів, із санскриту.

— Чому з цієї мови?

— Бо духи найрадше послуґуються ними.

Знову зняв руки поземо перед собою. Ручка піднялася й написала на піску слово „Пурунча" (Небесний батько). Я дійсно подумав був собі це слово.

Тепер попросив я факіра, щоби написав мені на піску, яким словом зачинається перший розділ книжки, що я її мав у кишені. На піску зявилося слово „Девадата". Це дійсно було початкове слово „Ріґведи", яку я тому кілька днів устромив до кишені.

ПАТЕНТИ

Даром пішлемо наш прегарно ілюстрований патентовий підручник. Пишіть по него днесь по українськи.

В справах патентовання винаходів і продажі патентів звертайтеся з довірєм до скорих і угтивих патентових адвокатів на адрес:
A. M. WILSON, Inc.
310 Victor Building
WASHINGTON, D. C.
(Successor to A. M. Wilson, deceased)

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ
МУЩИН І ЖЕНЩИН
як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, висилення нервів, ревматизм, острі нервові і хрищеві недуги.
Порада даром.

Dr. ZINS

110 E. 16 ST., NEW YORK
Межи 4th Ave. a Irving Place
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

ВІДРОДЖЕННЯ

роман Льва Волстоя, переклав Василь Сімович, з портретом автора і з передмовою перекладчика. Друге, виправлене, з текстовою реставрацією Б. Боднарського зрівняне видання.
Три частини в двох томах.
Брош. $2.25, опр. $2.75.
Замовлення посилайте до:
„SVOBODA",

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ в важній справі свого штаґра Томка Пайонк, з Лубянок висших, повіт Збараж, Галичина. Перебуває в Ню Йорку. Хтоби о нім знав або він сам, прошу голоситися на адресу: **Никифор Мельниківський, 657 Fillmore St. N. E., Minneapolis, Minn.** 73-74

ПОШУКУЮ свого брата Івана Дріпчак, родом з села Панкна, повіт Городниці, Галичина. Хтоби знав його адресу, прошу зголоситися на адресу:
MARY DRIPCZAK,
13 Read Street, Newark, N. J. 72-73

NORTH ARLINGTON, напроти публичної школи на Ridge Road; $200 завдатку, $15 місячно вибудує з чотири, пять, шість кімнат хату на легких услівях. **E. MELZER, 123 Liberty St., New York City.** 67-75

ПОТРІБНО ДВІСТА РОДИН, котрі хотять посідати свої хати і можуть вложити $200 або більше; до вибору 4-5-6 кімнат хати; легкі услівя: **MELZER, Room 401, 203 Liberty Street, New York City.** 67-75

НА ПРОДАЖ ПУЛ РУМ. Інтерес вироблений, межи офісами. Продаж скора. Голоситися по інформації від 10. рано до 3 попол. до: 72-73
T. СЕМКІВ,
42 E. 6th Street, 2nd floor back, New York City.

ТРОХА ЗЕМЛІ і життє: змешшіть дорожнечу життя; плекайте кури і огородовину, $200 завдатку; $15 місячно; реальність близько школи, склепів, стріткар і авто-бусів; пять центів до Нюварку; вибір 5-6 кімнат хати; легкі услівя. **OWNER, Room 401, 123 Liberty St., New York City.** 67-75

ДОБРА НАГОДА.

Продам 7 моргів поля разом з забудованнями, село Терпилівка, пов. Збараж, в добрім положенню. Голоситися до: 73-76
FEDOR HAWRYLUK,
68 Montgomery St., Newark, N. J.

НА ПРОДАЖ бучерня і ґросерня в українсько-американській дільниці. Істнує 10 літ. Інтерес місячно $3500, стак і фікчерс варта понад $3000. Продается дуже дешево для скоро купуючого, по причині слабости. Голоситися телефонічно **Montgomery 7458, Jersey City, N. J.** 72-74

НА ПРОДАЖ

бизнесова реальність на Джексон улиці, загальний склеп який робить добрий інтерес а можна робити більший продаючи мясо. Мешкання з 6 кімнат над склепом, гарадж на дві кари, великий склад, добрий інвестмент і нагода для когось. Властитель виїзджає з міста. Голоситися до: 73-78
NORTON'S CASH STORE,
2324 Jackson St., Scranton, Pa.

ІТАЛІЙСЬКІ ГАРМОНІЇ

Виробляємо і спроваджуємо ріжні першої кляси ручної роботи ІТАЛІЙСЬКІ ГАРМОНІЇ.

Найліпші у світі. Гарантія на 10 літ. Наші ціни низші ніж деінде. Безплатні інструкції гри на гармонії для покупців. Пишіть по катальоґ.
RUTTA SERENELLI & CO., Dept. 88, 817 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

SANTAL MIDY
КАТАР МІХУРА

Мущини! Хороніть себе перед всіма заразливими хоробами
SAN-Y-KIT
Охоронач для мущин
Дає найбільшу охорону
Велика рурка 35 цнт., Kit (4's) $1.00
У всіх аптиках або у San-Y-Kit, Dept. B, 92 Beekman St., New York
Пишіть по циркуляр

В О Л О

ПЕРЕД ТЕПЕР

Воло всякого рода лічиться успішно без ножа, шпиталю, болю і неприємности через винахід європейських знавців з Mardol Ляборaторії. Потверджене славними світовими лікарами. Сотки вдячних листів отримуємо кождого дня. Нетратьте надію! Коли всякі другі средства не помогли, пишіть по нашу Безплатну Брошурку, котра дасть Вам змогу пізнати всякий рід Вола і його успішне лічення. Нічого Вас не коштує. Пишіть нині — відкладание есть небезпечне. **Mardol Laboratory, Dept. 1171, 1723 N. Kedzie Ave., Chicago, Ill.**

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські погребники

Без ріжниці в котрій стороні Шікаґо або околиці мешкаєте, телефонуйте до МУЗИКИ і заощадіть гроші.
2157 W. CHICAGO AVE.
Tel. Seeley 4830 & 4253